

Startguide för Larmsändare S1

1. Strömförsörjning

S1 behöver en strömförsörjning på 8-32VDC (av säkerhetsskäl max 100W).

Anslut strömförsörjningen till plintarna **IN+** och **IN-**.

När en grön lysdiod tänts är S1an uppstartad och redo att konfigureras.

2. Gå in i konfigurationsläge

För att gå in i konfigurationsläge, håll nere den blå **CONFIG**-knappen ungefär 3 sekunder, tills lysdioden börjar blinka blått. S1 är nu en WiFi-accesspunkt.

3. Anslut via WiFi

Anslut till WiFi-nätverket LamportXXXXXXXX, där XXXXXXXXXX är sändarens ID (sändarkod). Starta valfri webbläsare och gå till adressen <http://192.168.242.1> för att konfigurera S1an. Följ *Konfigurationsproceduren* nedan för att sätta upp den.

4. Arbeta ostört

- a) Håll nere **CONFIG**-knappen i 5 sekunder.
- b) Lysdioden slutar blinka blått.

5. Återställ trådlösa nätverket vid problem

- a) Håll nere **CONFIG**-knappen i 8 sekunder.
- b) Enheten blinker vitt när nätverket återställts.
- c) Accesspunkten och WiFi-anlutningen är nu tillgängliga igen.

6. Lysdioder

Normaldrift:

- **Första:** Lyser gult vid kommunikations- eller systemfel.
- **Andra:** Lyser rött en kort stund vid lyckad larmöverföring (mottagen kvittens).
- **Tredje (närmast CONFIG-knappen på kortet och Lamport-logon på locket):** Lyser grönt vid normaldrift. Lyser rött när ny konfiguration aktiveras. Lyser gult vid fel.

Konfigurationsläge:

- **Tredje:** Blinkar blått.

Övriga:

- **Uppstart:** Under första fasen är alla lysdioder släckta. Den tredje lyser rött medan konfigurationen aktiveras.

- **Under uppdatering:** Första och andra lyser blått och gult medan uppdateringen framskrider.
- **Efter uppdateringen:** Första och andra lyser vitt när S1 kommer starta om efter uppdateringen.

Konfigurationsprocedur

När du arbetar i konfigurationsgränssnittet ska du vara särskilt uppmärksam på punkterna markerade med för att säkerställa korrekt funktion och undvika obefogade larm.

På första sidan syns en checklista som visar de steg som är kvar att göra i konfigurationen.

- a) Ställ in **Nätverk**. Som standard försöker S1 enbart ansluta över WAN-porten med DHCP. Om DHCP inte ska användas, ställ in en statisk IP-adress, nätmask och gateway. Ställ in LAN-porten om dubbla nätverk ska användas. Du kan slå på *Ge nätverksåtkomst* för att S1 även ska agera router (NAT) för klienter anslutna till LAN.

Slå på *WiFi* om det ska användas. Tryck på *Sök efter WiFi-nätverk* och välj rätt nätverk från listan. Mata in nätverkets lösenord (WPA). Kom ihåg att följa relevanta säkerhetsstandarder samt lokala IT-policies för trådlös anslutning. S1 har en inbyggd WiFi-antenn, men en extern kan anslutas vid behov.

Om LAN eller WiFi är aktiverade men inte ska användas för larmöverföring, slå inte på DHCP och sätt inte en gateway.

Slå på *Mobilnät (LTE)* om det ska användas. Slå antingen på det inbyggda eSIMet eller sätt in ett plast-SIM. Avfasningen på SIM-kortet ska vara **utåt**. För plast-SIM kan du även behöva mata in APN och PIN-kod. Notera att du alltid måste ansluta en extern antenn (ingår) för att använda mobilnät.

Om du använder den ordinarie kapslingen måste vinklade (90°) SMA-kontakter eller en adapter användas.

För att undvika onödigt hög strömförbrukning, missvisande felrapportering, samt fördröjningar i larmöverföringen ska du inte slå på några nätverksanslutningar förutom när de faktiskt ska användas och fungerar.

Larmöverföring sker alltid i samma ordning för de av nätverkanslutningarna som är aktiverade:

1. WAN
2. LAN
3. WiFi
4. Mobilnät

Efter att du *Sparat* och *Aktiverat* nätverkskonfigurationen, kontrollera status för anslutningar under *Nätverk – Status*. Om du använder mobilnät, kontrollera att du har god signalstyrka. Statussidan uppdateras automatiskt var 10e sekund.

Alla aktiverade anslutningar övervakas av S1an. Statusförändringar (förlust av länk, WiFi-anslutning, eller registrering till mobilnätet) orsakar ett larm (*Nätverksfel / Nätverksfel återgår*).

Detta registreras i *Larmloggen*. Beroende på hur Larmsändning är konfigurerat skickas det även till Lamport och/eller larmcentral. Beroende på hur *Larmmottagning* är konfigurerat kan det även skickas till centralapparaten över serieport.

- b) När du har nätverksanslutning ska du börja med att uppdatera till senaste mjukvaran. Se avsnittet **Mjukvaruuppdateringar**.

c) Ställ in *Larmsändning*.

Lampport – Slå på överföring till Lampport om det önskas.

Larmcentraler – Välj din önskade larmcentral från listan och slå på överföringen.

Om din önskade larmcentral inte redan finns i listan kan du välja *Hämta ny lista över Internet*. Observera att detta alltid använder den första nätverksanslutningen (i ordningen WAN-LAN-Wifi-Mobilnät).

Ladda om *Larmcentraler*-sidan efteråt om listan inte uppdaterats.

Du kan också mata in uppgifterna (*Namn, Identitet, Primär/sekundär IP-adress och port*) för larmcentralen manuellt. Väljer du från listan behöver de inte röras.

För Lampport och larmcentral, välj pollningsintervall (timeouten är 3 * pollningsintervallet). Konfigurationsgränssnittet visar automatiskt den ATS-kategori (SPx/DPx) och Larmklass enligt SSF som konfigurationen motsvarar.

Om du skickar till både Lampport och larmcentral måste du aktivera eller inaktivera pollning på *båda* om du inte uppdaterat mjukvaran. Det går inte att ha pollning igång bara mot ena i äldre versioner.

Hårda utgångar – Om du vill använda hårda utgångar mot centralapparaten eller annan utrustning, ställ in dem.

För brandlarm kan S1an automatiskt konfigureras för att följa EN 54-21. Detta sätter utgång 1 till fel (NC)¹ och 2 till lyckad larmöverföring (NO).

För andra scenarior, slå på de utgångar som önskas, ställ in den som NC/NO (normalt sluten/öppen), och välj det önskade beteendet från listan.

Utgångar kan även synkroniseras mellan sändare över nätverk eller VPN, så att exempelvis ett blixtljus dras på en sändare när ett larm går på en annan. Detta beskrivs i manualen för Lamport VPN.

Larmsamtal – För att larmsändaren ska koppla upp röstsamtal vid hisslarm (CPC, P100) eller direkt (telefonnummer 0099), ange uppgifterna för SIP-växeln under *Larmsamtal*. Fel vid röstsamtal kommer visas i *Larmloggen* och rapporteras till Portalen och/eller larmcentral.

Allmänna inställningar – Här kan du med fördel aktivera *Vidarebefordra inte upprepade larm*. Den gör så att larm som upprepas inom en viss tidsperiod (för närvarande alltid 30 sekunder) inte upprepas, vilket minskar effekten av ”larmstormar” vid fel i centralapparaten. Tänk på att detta kan leda till att t.ex. larm men inte återställning kommer in – logiken gör ingen skillnad på karaktär. Dubletter gråmarkeras alltid i *Larmloggen*, även när denna funktion är avslagen, så du kan se hur larmöverföringen påverkas när den är aktiv. Funktionen kan behöva slås av vid avprovningar.

¹ Detta garanterar att ett fel indikeras till centralapparaten om S1an tappar strömförsörjningen eller drabbas av ett annat fysiskt fel. S1an är även designad för att utgångarna ska hamna i öppet läge om konfigurationen eller mjukvaran blir korrupta.

d) Ställ in *Larmmottagning*.

Hårda ingångar – Slå på ingångarna, välj NC/NO (normalt slutet/öppet) och ange karaktärerna för larm och återställning. Det är även här du vid behov slår på sabotagebrytarna för locket och bortbrytning (baksidan).

Om en ingång är konfigurerad som *Sabotage / Sabotage återgår* så kommer S1an indikera ett fel (första lysdioden lyser gult) när den är aktiv, samt visa det i *Kommunikationsstatus*.

Serieportar – Slå på de serieportar som du anslutit enligt *Anslutningsspecifikationen*, och ange rätt protokoll för centralapparat eller annan utrustning. Baudrate och serieinställningar väljs automatiskt beroende på protokoll, men kan ändras manuellt vid behov.

Telelinje – För SIA eller andra protokoll (ContactID, CPC, P100) krävs det ingen särskild konfiguration. Om du använder Robofon så kan du koppla Robofonkoder till specifika karaktärer, t.ex. inbrott, larm och fel. Robofonkoden är vanligtvis de sista 2 siffrorna i Robofonmeddelandet. Om ett annat format används, mata in hela Robofonmeddelandet istället. Om du är osäker kan du se hela ursprungsmeddelandet samt eventuella översättningar i *Larmloggen*.

e) Du måste alltid *Spara* och *Aktivera* ändringar i konfigurationen.

Avprovning

När konfigurationen är klar, generera ett larm från den anslutna utrustningen och stäm av med larmcentralen att det tagits emot korrekt. Överföringen till Lamport kan du själv kontrollera i Portalen.

Kontrollera att S1an inte visar några fel. Detta visas på den första lysdioden (lyser gult vid fel) och i konfigurationsgränssnittet (*Verktyg – Kommunikationsstatus*). En lyckad larmöverföring (mottagen kvittens) visas genom att den andra lysdioden lyser rött en kort stund.

Om flera larmöverföringsvägar används (exempelvis Ethernet + mobilnät), koppla från den primära och upprepa proceduren ovan. Kontrollera att larmet fortfarande kommer fram. Kontrollera även att S1an visar felet (första lysdioden lyser gult, samt visas i *Kommunikationsstatus*).

Underhåll

S1an är avsedd att köras varaktigt och behöver inget underhåll i sig. Larmöverföringen ska dock regelbundet avprovras enligt de krav som gäller för anläggningen. Vi rekommenderar även att du regelbundet kontrollerar att S1an har senaste mjukvaran.

Med ett abonnemang på Lamport Larmportal kan du se aktuell status och tillgänglighet på dina sändare samt automatiskt få notifieringar vid fel.

Mjukvaruuppdateringar

Under *System – Mjukvaruuppdatering* så kan du uppdatera S1ans mjukvara. Du måste först logga in med lösenordet för uppdateringsåtkomst (*Åtkomstnivå 4*), eller sätta ett om det inte redan är gjort.

Om S1an har en internetanslutning så kan du använda *Hämta senaste från Lamport* för att automatiskt ladda ner den senaste mjukvaran. Observera att detta alltid använder den första nätverksanslutningen (i ordningen WAN-LAN-Wifi-Mobilnät).

Om S1an saknar lämplig uppkoppling så kan du även ladda upp en uppdateringsfil du fått från Lamport. Den senaste finns alltid på <https://lamport.se/manualer-video/>

Uppdateringen sker i bakgrunden, och vad som händer visas på lysdioderna samt i *Systemloggen*. När den är klar kommer S1an starta om med den nya mjukvaran. Detta innebär att den kommer vara otillgänglig i ett par minuter, så kom ihåg att meddela larmcentralen och övriga som kommer påverkas först.

Under vissa moment under uppdateringen arbetar S1an väldigt hårt, vilket kan medföra störningar i exempelvis telelinjen och kamerahanteringen.

Den gamla mjukvaran finns alltid kvar, och den nya måste starta korrekt en gång innan den aktiveras permanent. Det är således inte möjligt att försätta S1an i ett obrukbart tillstånd genom att t.ex. avbryta en pågående uppdatering.

Felsökning

Konfigurationsgränssnittet har ett flertal verktyg för felsökning:

- **Provlarm:** Detta låter dig alstra ett larm från själva S1an. Det kan användas för att snabbt verifiera larmöverföringen.
- **Anslutnings- och ping-test:** Detta låter dig testa uppkopplingarna (Ethernet, WiFi och mobilnät) samt att utgående trafik tillåts genom eventuell brandvägg.
- **Larmlogg:** Detta visar alla händelser som hanteras av S1an. Här visas alla larm som kommit från den anslutna utrustningen, samt lyckade och misslyckade larmöverföringar. Det visar även larm och fel som alstrats av S1an självt, t.ex. för larmöverföringsvägar (ATP), totalt kommunikationsavbrott (ATS), eller utebliven kommunikation på en serieport.
Här loggas också sådant som inte är regelrätta larm, som uppstarter, inloggningar, konfigurationsändringar, tidssynkronisering, etc. Dessa vidarebefordras inte till larmcentralen men visas här samt i Portalen om den används.
Händelserna i *Larmloggen* får en exakt tidsstämpel från mobilnätet och/eller larmmottagaren (Lampport eller larmcentral). Om ingen pålitlig källa till tid fanns när en händelse skedde så kommer tiden markeras som "Ej synkroniserad" i loggen.
- **Systemlogg:** Detta visar all kommunikation på en låg nivå samt allt annat som sker i S1an. Du behöver inte första denna information i detalj, men den kan efterfrågas vid supportärenden.
- **Ingångsstatus:** Detta visar aktuell status (öppen/sluten) för hårda ingångar, sabotagebrytare och utgångar. Detta hjälper dig kontrollera den fysiska anslutningen samt konfigurationen av S1an och ansluten utrustning. Den uppdateras automatiskt var 10e sekund.
- **Kommunikationsstatus:** Detta visar eventuella fel i nätverk, larmöverföring och ansluten utrustning. Den visar också eventuella aktiva fel i själva S1an (exempelvis den automatiska kontroll som sker enligt EN 54-21). Om inga fel har uppstått sedan senaste uppstart eller aktivering så är sidan blank.

Om S1an visar ett fel genom att första lysdioden lyser gult så är det hit du ska gå för att få reda på varför.

Särskilt om EN 54-21

För att till fullo uppfylla kraven i EN 54-21 när S1an monteras utanför brandlarmets centralapparat måste två villkor uppfyllas:

1. Anslutningen till brandlarmscentralen måste vara övervakad. Exempelvis kan detta ske genom ESPA eller ett av de övriga serieprotokollen.
2. S1an måste placeras i samma kapsling som en strömförsörjning godkänd enligt EN 54-4. S1an är inte avsedd att användas med strömförsörjning i *separat kapsling* enligt definitionen i EN 54-21:2006 7.5.2.

Vi rekommenderar att man använder produkter från Milleteknik eftersom S1an kan integreras med dem så detaljerad felinformation och status på strömförsörjningen rapporteras.

Säkerställ även att larmsändarens rapportering till brandlarmscentralen är korrekt. Se avsnittet under *Hårda utgångar* för de inställningar som krävs. Denna konfiguration garanterar att ett fel rapporteras till brandlarmscentralen om S1an tappar strömförsörjningen eller ett annat fel uppstår.

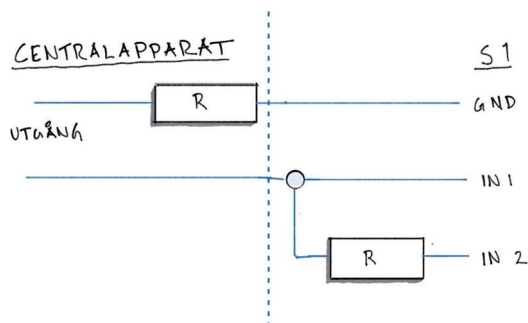
När en annan strömförsörjning än brandlarmscentralens egen används ska den anslutas för att rapportera fel, t.ex. över serieprotokoll (Milleteknik) eller hård ingång.

Det finns inga hinder mot att använda samma S1a för brand, inbrott, och andra tillämpningar samtidigt, så länge de relevanta standardernas krav uppfylls i övrigt.

Balansering av hårda ingångar

För att kunna känna av sabotage/kortslutning på hårda ingångar används två valfria ingångar på S1an, som kopplas enligt nedan. Motstånderna ska vara på **5.6kΩ** (grön-blå-röd).

Den första ingången sätts som vanligt till larm/återgång och normalt sluten.

Den andra ingången sätts till sabotage/återgång och normalt öppen.

☒ 1	☒ NC	Brandlarm (FA FG) ▾	Brandlarm återgång (FR FH) ▾	Brand kontoret
☒ 2	☐ NC	Sabotagelarm (TA) ▾	Sabotagelarm återgång (TR) ▾	Anslutningsfel

Sabotaget kommer

- Skickas till Lamport/larmcentral precis som andra larm.
- Rapporteras till centralapparaten över felutgångar eller andra konfigurerade sätt.
- Visas som *Ingångsfel/sabotage* under *Kommunikationsstatus*.
- Tända den gula felindikatorn på S1an (första lysdioden).

Vi rekommenderar dock alltid anslutning på andra sätt, t.ex. serieport eller nätverk, eftersom det både ger pålitligare övervakning och bättre information i larmen. För inbrottslarm finns dessutom ofta krav på att kunna prova av samtliga sektioner individuellt.

Brandlarm över ESPA

För Schrack och SecuriFire, ställ in mottagaradressen till 1000 för brandlarm och 2000 för fellarm, samt använd svenskt språkpaket. S1an kommer då plocka ut fullständig information om larmet (slinga och detektor, klartext, samt larm/återgång) ur ESPA-meddelandet. Seriekabeln som behövs är en DB15-hane med pin 5-RX på S1an, pin 7-TX, 13-GND, samt pin 6-8 byglade.

För ESPA från övriga brandlarmscentraler, ställ in mottagaradressen till 0000 för brandlarm och 0010 för fellarm, samt om möjligt 0001 respektive 0011 för deras återgång. S1an kommer då inte kunna avgöra slinga och detektor, utan hela det inkomna meddelandet visas som klartext. Hör av dig till oss om det gäller en större installation. Vi kan ofta lägga till stöd för nya centraler förutsatt att det finns exempeldata och möjlighet till test.

Gallagher

S1an kan anslutas direkt till en Gallagher-centralapparat över serieport. Den emulerar då en larmsändare för analog telefoni. *Gallagher* väljs under *Larmöverföring – Serieportar*, och Gallaghercentralen ställs in för att skicka uppringda larm. Telefonnummer måste anges, men ignoreras av S1an.

Eftersom Gallagher-protokollet saknar övervakning bör man ställa in centralen så den skickar regelbundna provlarm och ställa in *Övervakning – Uteblivna testsändningar* så S1an ställer ut ett larm om de uteblir.

Seriekabeln som behövs är en DB9-hona kopplad enligt pin 2-TX på S1an, pin 3-RX, pin 5-GND, samt pin 7-8 byglade.

Omnis/2010

S1an kan anslutas direkt till Omnis E1 och E100 (via USB-adapter) över serieport för att agera larmsändare. När *Omnis/2010 (BATP/RB120)* valts under *Larmöverföring – Serieportar* kommer S1an synas som en larmsändare (RB120) i Omnis. SIA väljs som protokoll i Omnis och i nyare versioner av Omnis + E100 kan även klartext aktiveras. För äldre versioner finns istället alternativet att ta ut en systemrapport från Omnis och läsa in den i S1an under *Larmmottagning – Lägg till klartext*.

Seriekabeln som behövs är en DB9-hona med pin 2-TX på S1an, pin 3-RX, och pin 5-GND. Observera att pin 7-8 **inte** får vara byglade vid anslutning till E1, vilket de kan vara i vissa färdiga kablar.

Om du istället utgår från Vanderbilts USB-adapter för E100 (USB till stiftlist) ska du klippa kontakten och ansluta orange-RX, gul-TX samt svart-GND.

Den motsvarande färdiga kabeln för E1 (DB9 till stiftlist) ska istället kopplas brun-RX, grön-TX, samt gul-GND.

Larmöverföringsinformation

När S1an kopplas upp mot en larmcentral eller annan mottagare som inte är förberedd för den så finns det några punkter som är värda att känna till.

- Larm förs alltid över som SIA, oavsett protokollet på den anslutna centralapparen. SIA-karaktern sätts till den som bäst motsvarar den ursprungliga. I sista hand får larmet karaktären UA (Ospecifierat larm). Sektion, område och/eller klartext fylls i med information från ursprungslarmet.
- Larm som alstras av själva S1an eller från hårda ingångar får område 99.
- Larm som alstras av integrerad strömförsörjning (t.ex. Milleteknik) får område 98.
- Övervakningen av nätverksinterface alstrar SIA-karaktärerna NT/NR (Nätverksfel / återgång).
- Övrig övervakning (t.ex. larmöverföring och centralapparatskommunikation) alstrar SIA-karaktärerna LT/LR (Telelinjefel / återgång).
- Sektionen på dessa larm sätts enligt följande:

9910	WAN
9911	LAN
9920	Wifi
9930	Mobilnät
9900	Larmmottagare helt nere (förlust av alla vägar, ATS-fel)
9999	Ansluten centralapparat/utrustning och övriga tekniska fel
9998	Nätverksövervakning (ping)

Exempel på larm från S1an:

- Tappad uppkoppling på Wifi:
Nti09:47/ri0099/pi0099/NT9920*Link on Wifi is DOWN*
Nti09:48/ri0099/pi0099/NR9920*Link on Wifi is UP*
- Tappad kontakt med larmmottagare (ATP-fel) över Wifi:
Nti09:56/ri0099/pi0099/LT9920*Monitored receiver (ATP) Wifi 193.182.109.32:10011 is DOWN (iALSHU POLL)*
Nti09:58/ri0099/pi0099/LR9920*Monitored receiver (ATP) Wifi 193.182.109.32:10011 is UP (iALSHU POLL)*
- Alla överföringsvägar tappade till larmmottagare (ATS-fel):
Nti10:04/ri0099/pi0099/LT9900*Monitored peer (ATS) Lampport is DOWN (iALSHU POLL)*
Nti10:06/ri0099/pi0099/LR9900*Monitored peer (ATS) Lampport is UP (iALSHU POLL)*
- Fel på utrustning ansluten till serieport (utebliven pollning/kommunikation):
Nti09:53/ri0099/pi0099/LT9998*Monitored source SerialPort1 is DOWN (MLR2)*